

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

16 червня 2016 року

м. Київ

№ 347

Про затвердження змін до Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями

Відповідно до Закону України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті”, статей 7, 15, 44, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”, а також з метою вдосконалення нормативно-правових актів Національного банку України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити зміни до Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 24 березня 1999 року № 136, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 року за № 338/3631 (зі змінами), що додаються.
2. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в. о. заступника Голови Національного банку України Рожкову К. В.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

Я. В. Смолій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
16 червня 2016 року № 347

Зміни до Інструкції про порядок здійснення
контролю за експортними, імпортними операціями

1. У розділі 1:

розділ після пункту 1.1 доповнити новим пунктом 1.2 такого змісту:

“1.2. Банк згідно з цією Інструкцією контролює дотримання резидентом установлених законодавством строків розрахунків за:

експортною операцією резидента, якщо на дату митного оформлення або виконання резидентом робіт [надання послуг, експорту прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі)] розрахунки за такою операцією не завершені (кошти від продажу нерезиденту товару на поточний рахунок резидента не надійшли або надійшли не в повному обсязі) або в банку немає інформації про завершення розрахунків за такою операцією;

імпортною операцією резидента, якщо на дату оплати резидентом товару [на дату виставлення векселя на користь постачальника товару, що імпортується, а в разі застосування розрахунків у формі документарного акредитива – на дату здійснення банком платежу на користь нерезидента (дату списання коштів з рахунку банку)] нерезидентом не була здійснена поставка товару за імпортною операцією (з оформленням типів МД, зазначених в абзаці другому пункту 3.3 розділу 3 цієї Інструкції, або документів, зазначених в абзацах третьому, четвертому пункту 3.3 розділу 3 цієї Інструкції) або в банку немає інформації про здійснення поставки за такою операцією;

імпортною операцією резидента, якщо на дату оплати резидентом товару [на дату виставлення векселя на користь постачальника товару, що імпортується, а в разі застосування розрахунків у формі документарного акредитива – на дату здійснення банком платежу на користь нерезидента (дату списання коштів з рахунку банку)] імпортна операція без увезення товару на територію України не була завершена або в банку немає інформації про завершення імпортної операції без увезення товару на територію України.

Інші експортні, імпортні операції перевіряються банком під час настання події (перерахування резидентом коштів на користь нерезидента, надходження від нерезидента коштів на користь резидента, отримання реєстру МД за

відповідною операцією тощо) і надалі не контролюються щодо дотримання резидентом установлених законодавством України строків розрахунків за експортними, імпорнтними операціями згідно з цією Інструкцією”.

У зв'язку з цим пункти 1.2 – 1.12 уважати пунктами 1.3 – 1.13 відповідно; підпункт “д” пункту 1.9 викласти в такій редакції:

“д) здійснюється оподаткування виконаних резидентами для нерезидентів робіт (наданих послуг) за межами України – на суму сплачених податків. Здійснення оподаткування засвідчується письмовим поясненням резидента-експортера.

Банк для цілей цього підпункту має право також вимагати в резидента підтвердження податкового органу країни нерезидента щодо сплати відповідної суми податків”;

абзац перший пункту 1.12 викласти в такій редакції:

“1.12. Копії документів, що подаються резидентом до банків (у тому числі копії, перекладені на українську мову), засвідчуються резидентом (уповноваженою ним особою)”;

абзаци другий і третій пункту 1.13 викласти в такій редакції:

“повідомлення митного органу, а також копія МД (типу ІМ-40 “Імпорт”, ІМ-41 “Реімпорт”, ІМ-72 “Безмитна торгівля”, ІМ-75 “Відмова на користь держави”, ІМ-76 “Знищення або руйнування”), засвідчена в установленому законодавством України порядку, надана на запит резидента (якщо немає інформації про зазначену МД у реєстрі МД);

повідомлення податкового органу, надіслане банку, про те, що немає порушень законодавчо встановлених строків розрахунків за експортними, імпорнтними операціями резидента, про які банк надавав інформацію цьому податковому органу згідно з пунктом 5.9 розділу 5 цієї Інструкції. У повідомленні зазначаються такі обов'язкові реквізити: повне найменування резидента/прізвище, ім'я, по батькові, місцезнаходження/місце проживання, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ/ідентифікаційний номер за ДРФО (за наявності), номер і дата договору, повне найменування нерезидента, країна його реєстрації, термін проведення перевірки або інформація, яка є підставою для зняття експортної, імпорнтної операції з контролю”.

2. У розділі 2:

пункти 2.1 – 2.3, 2.6 викласти в такій редакції:

“2.1. Виручка резидентів [крім інвесторів (представництв іноземних інвесторів на території України) за угодами про розподіл продукції, контроль за своєчасністю розрахунків яких не здійснюється] підлягає зарахуванню на їх рахунки в банках у строки виплати заборгованостей, зазначені в контрактах, але не пізніше встановленого законодавством України строку з дати оформлення МД на продукцію, що експортується, а в разі експорту робіт [послуг, прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі)] – з моменту підписання акта, рахунку (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав

інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі).

2.2. Відлік законодавчо встановленого строку розрахунків банк починає з наступного календарного дня після дня оформлення МД або підписання акта, рахунку (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі).

2.3. Банк знімає експортну операцію резидента з контролю після зарахування виручки за цією операцією на поточний рахунок останнього.

Додатковою підставою для зняття експортної операції з контролю, крім зарахування виручки, може бути:

повідомлення іншого банку про зарахування виручки за цією операцією на відкритий у цьому банку поточний рахунок резидента (у повідомленні зазначається вся наявна в реквізитах платежу інформація: номер і дата договору, сума платежу – у тій частині, у якій відомості передаються іншому банку, тощо). Зазначене повідомлення надається на запит такого резидента або запит банку тільки тому банку, який зазначений у запиті резидента або якому резидент дозволив цей запит;

повідомлення іншого банку про надходження реєстру МД за цією операцією резидента (у повідомленні зазначається вся наявна в реєстрі МД інформація). Зазначене повідомлення надається на запит резидента або запит банку тільки тому банку, який зазначений у запиті резидента або якому резидент дозволив цей запит”;

“2.6. Банк знімає з контролю експортну операцію, якщо взаємні зобов’язання за експортним договором частково або повністю не виконані та відбувається часткове або повне повернення резиденту продукції, що була поставлена ним нерезиденту за договором, на підставі інформації про зазначену операцію в реєстрі МД (яка оформляється з використанням МД типу ІМ-40 “Імпорт”, ІМ-41 “Реімпорт”, ІМ-75 “Відмова на користь держави”, ІМ-76 “Знищення або руйнування”). Якщо немає інформації про зазначену операцію в реєстрі МД, то додатковою підставою для зняття експортної операції резидента з контролю може бути повідомлення митного органу, а також засвідчена в установленому законодавством України порядку копія зазначеної МД, що отримані на запит цього резидента”.

3. У розділі 3:

у пункті 3.1 слова та цифри “180 календарних днів” замінити словами “встановлений законодавством України строк”;

у пункті 3.3:

в абзаці другому слова “Магазин безмитної торгівлі” замінити словами “Безмитна торгівля”;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

“пред’явлення резидентом акта, рахунку (інвойсу) або іншого документа, який згідно з умовами договору засвідчує виконання нерезидентом робіт, надання послуг, передавання прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі), – в інших випадках”;

абзаци шостий і сьомий викласти в такій редакції:

“повідомлення іншого банку, якому митний орган надіслав інформацію про цю операцію резидента, про отримання такого реєстру (у повідомленні зазначаються номер і дата реєстру, уся наявна в реєстрі інформація про операцію резидента, а також вартість продукції в тій частині, у якій відомості передаються іншому банку). Зазначене повідомлення надається на запит такого резидента або запит банку тільки тому банку, який зазначений у запиті резидента або якому резидент дозволив цей запит;

повідомлення митного органу, а також засвідчена в установленому законодавством України порядку копія МД, отримані на запит резидента (для операцій, контроль за якими здійснюється згідно з пунктом 3.7 розділу 3 цієї Інструкції)”;

друге речення пункту 3.4 викласти в такій редакції: “Якщо резидент не оформлює акт, рахунок (інвойс) або інший документ, що засвідчує отримання резидентом передплачених періодичних видань, то банк знімає таку імпорتنу операцію з контролю”.

4. У розділі 4:

пункти 4.2 і 4.3 викласти в такій редакції:

“4.2. Банки зобов’язані в разі перерахування резидентом коштів на користь нерезидента, надходження від нерезидента коштів на користь резидента або якщо резидент зазначений у реєстрі вивізних МД, вимагати від останнього (залежно від виду операції) копії: договору з нерезидентом, актів, рахунків (інвойсів) або інших документів, що підтверджують здійснення експорту (імпорту) продукції, виконання робіт (надання або отримання послуг), здійснення експорту прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі), та інших документів, необхідних банку для здійснення контролю за своєчасністю розрахунків за експортними, імпортними операціями його клієнтів [крім інвесторів (представництв іноземних інвесторів на території України) за угодами про розподіл продукції, контроль за своєчасністю розрахунків яких не здійснюється]. Копії цих документів підлягають збереженню у справі клієнта протягом строку, визначеного в Переліку документів, що утворюються в діяльності Національного банку України та банків України, із зазначенням строків зберігання, затверджені постановою Правління Національного банку України від 08.12.2004 № 601, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 24.12.2004 за № 1646/10245.

Банки контролюють експортні, імпорتنі операції, які здійснюються на підставі правочинів, учинених в електронній формі відповідно до законодавства України в сфері електронної комерції, на підставі електронних документів (повідомлень), поданих в електронній формі та/або у формі паперових копій електронних документів (повідомлень).

4.3. Банк реєструє зазначені валютні операції своїх клієнтів у спеціальних журналах (строк зберігання журналів – 10 років).

Якщо журнали ведуться в паперовому вигляді, то всі аркуші журналів мають нумеруватися, прошнуруватися. Журнал засвідчується підписами керівника банку або уповноваженої особи банку.

Якщо журнали ведуться в електронному вигляді, то банк зобов'язаний їх роздруковувати на вимогу Національного банку України. Роздруковані сторінки засвідчуються підписом керівника банку або уповноваженої особи банку”;

абзац другий пункту 4.5 викласти в такій редакції:

“Якщо в платіжному дорученні банку-нерезидента немає посилання на договір (або неправильно зазначені номер та/або дата договору), на виконання якого від нерезидента-контрагента надійшли кошти, то банк вимагає письмове пояснення від резидента або нерезидента-контрагента щодо віднесення цих коштів до конкретного експортного договору”;

пункт 4.6 викласти в такій редакції:

“4.6. У разі експорту або імпорту послуг [робіт, прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі)] банк фіксує в журналі найменування імпортера, експортера, країни контрагента-нерезидента, дату та номер договору, дату закінчення законодавчо встановлених строків розрахунків, інформацію про одержані за цим договором висновки, суму коштів і дату їх перерахування або отримання, дату підписання акта, рахунку (інвойсу) або іншого документа, що засвідчує виконання робіт [надання послуг, передавання прав інтелектуальної власності, інших немайнових прав, призначених для продажу (оплатної передачі)], та суму коштів, зазначену в цьому акті, рахунку (інвойсі), іншому документі”.

5. У пункті 5.8 розділу 5 цифри “1.10” замінити цифрами “1.11”.

Директор Департаменту методології

Н. В. Іваненко

ПОГОДЖЕНО

В. о. заступника Голови

Національного банку України

_____ К. В. Рожкова

(підпис)

_____ 2016 року

(дата)